

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Belicey-út 9 szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felölős szerkesztő:

KRECSMÁRIK ENDRE.

Laptulajdonos és kiadó:

SÁMUEL ADOLF.

KIADÓHIVATAL:

Belicey-út 9 szám, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér.

Gazdasági irányu polgári iskola Szarvason.

Jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy Szarvason komoly mozgalom indult meg egy gazdasági irányu polgári iskola létesítése tárgyában, mely elsősorban a földmiveléssel foglalkozó lakosok érdekeit van hivatva szolgálani.

Hazánk szorosan vett gazdasági oktatása ma — sajnos — még nagyon fejletlen. Az ország lakosságának közel háromnegyed része a földből él; az ipari és kereskedelmi érdekesség az összlakosságnak mintegy 15%-át teszi s erre a célra az állam még ma is kb. kétszerannyit áldoz, mint a földmivesek, a kisbirtokosok kulturszükségletére s ezzel kifejezetten országos érdeket szolgáló gazdasági oktatásra.

A gazdasági oktatást alsó fokon a népoktatásnak kellene felkarolnia. Ezen elv alapján kívánta a közoktatásügyi miniszter az általános ismétlőiskolákat e célnak megfelelően átszervezni, de e terv — bár egy évtized-

del ezelőtt merült fel s már akkor történtek kísérletek, — jóformán ma is csak terv.

Ma e célt a polgári iskoláknak gazdasági irányban való szervezésével kívánják elérni. Azt, hogy ez intézmény céljának teljességgel megfelel-e, ma még nem konstatálhatjuk, mert ez iskola típus még alig két évi fennállásra tekinthet vissza, de már is kétségtelen, hogy ez iskolának a szorosan vett gazdasági célokon kívül az általános műveltség kellékeinek megszerzésével rendkívül nagy jelentősége van, amit legjobban az a körülmény bizonyít, hogy a nép nagy tömege, mely a köztapasztalat szerint, valami érthetetlen ösztönyszerűséggel idegenkedik az iskolától, a polgári iskolát megkedvelte, sőt megszerette, ezt az iskolát a magáénak nézi s úgy tekinti — a mint valójában van is, — hogy ez az ő iskolája s hogy ez az ő kedvéért van.

Szívesen jár tehát ebbe az iskolába, aminek szembetűnő, fényes igazolását látjuk közvetlen szomszédságunkban is: Orosházán, Csabán, ahol

a szokásos létszámú jóhírű gimnázium mellett, a polgári iskola, a maga közel 500 tanulóival zavartalanul teljesíti misszióját. Ezt az iskolát ujabban a kormány gazdasági irányra kezdte fejleszteni, de már ezt megelőzőleg is oly tekintélyes számú tanulói voltak, ami igazolása annak, hogy a nép szívesen tanul, halad, művelődik, csak alkalma legyen hozzá, azaz: legyen olyan iskolája is, mely nem tudományos pályára készít elő, mely nem az egyetemre nevel, hanem egyszerű foglalkozási köréhez megadja azt az alapműveltséget, mely a továbbtanulásra sarkalja s képessé teszi arra, hogy az élet minden körülményei között helyét megállhassa, hogy mint tanult, művelt gazda, saját és a köz érdekeit egyformán szolgálhassa.

Szarvas népe rokona a csabai népnek. Gondolkodása, szokása, életmódja, foglalkozása az utóbbiival azonos s ha Csabának életszükségletévé vált a polgári iskola, miért ne kedvelné meg szarvasi népünk is? Avagy a szarvasi gazdák ne éreznék a tanulás szükségét? Ezt nem állíthatjuk,

TÁRCA.

Veyrier Arthur.

— Franciából fordította: SÁRKÁNY IMRÉNÉ. —

IV.

Szeptember 10. A nyílt tengeren.

Nagyon megleszel lepve, édes barátom, hogy tőlem a szabad tengerről kapsz levelet.

Már három napja, hogy elvesztettük szemeink elől Franciaországot, és én három nap óta nyugodtabb és boldogabb vagyok, mint az előtt. Nem mertem otthon válaszolni leveledre, féltem, hogy nem leszek elég erős hozzá, most már bátran írhatok.

Köszönöm, nagyon köszönöm, hogy olyan jólsmegértéssel, s nem szóltál Máriának. A körülmények teljesen megváltoztak, most már nincsen szükség rá, hogy én gondoskodjam róla. Mond meg neki, egyetlen célja volt az életemnek az ő boldoksága, dolgozni, küzdeni akartam érte. Most már hiús-erre szüksége. Elmegyek ha

a szívem bele szakad is, — hogy elkerüljem a gyanunak még az árnyékát is, — mely azt bizonyíthatná, hogy Máriát csak a lekötettség érzete tette az enyémmé.

Ugy-e igazat adsz nekem? Te magad is így cselekedtél volna?

Futok tehát, inkább hazátlanul, idegen földön keresem a szerencsét, mint annyi sok más. Ha megtalálom, vissza jövök és mindent felajánlok Máriának; ha nem, távol tőletek fogok meghalni. Ne keres engem barátom, minden hiába lenne, mert nem akarom, hogy megialálj. Isten veletek! Érzem, hogy erőm gyöngül, ha még sokáig rátok gondolok.

Arthur.

Kilenc éve olvastam el először ezt a levelet, azóta kívülről is tudom, mégis a ahányszor rá gondolok, mindég újra fájdalmat okoz, mert ez az egyetlen, ami megmaradt nekem az én legkedvesebb, igaz barátomtól.

A doktor könnyezett. Meville asszony segített neki. Hol van olyan asszony, a kit ilyen szomorú történet meg ne hatna? A nőneki mindég van könnye, hogy velünk sír-

jon, mosolya, hogy megvigasztaljon, ha szenvedni lát bennünket. Hit, remény és szeretet, ez az az elem, a miből a női szív alkotva van. Isten gyönyörű, de nehéz hivatást adott a nőnek, de adott neki erényeket is, melyek segítségökre vannak rendelve.

Néhány percig hallgatott a doktor, s aztán újra beszélni kezdett.

Ítéljen ön maga, mit érezhettem én akkor, mikor Fontelbaunében Máriát ismertem meg. Arthur levelének az olvasása után szegény Mária olyan szerencsétlennek, érezte magát, úgy meg volt törve, hogy majd az életébe került. — De utazni akart, keresni őt — és ez erőt adott neki.

Tíz év előtt kaptam tőle az utolsó levelet, melyben arról értesít, hogy lemondott mindenről és örökre visszavonult a világtól.

Szándékát be is váltotta, más nevet vett föl és azóta ott él a Visille erdő közelében, hogy legalább Arthur édesapja mellett aludhassa örök álmát.

Ez képezi egyetlen vigasztát, hogy gondolhatja és könnyeivel öntözheti a kedves

mert köztudomásu, hogy maga a nép is óhajtja ez iskola létesítését.

E szervezendő iskola ügyében községünk bírása ápr. 19-re, majd másodszor ápr. 25-ére, mindkét alkalommal a községháza tanácstermébe az ügy iránt érdeklődőket értekezletre hívta össze. A megjelentek teljesen megtöltötték a termet. Az értekezleten e sorok írója ismertette a gazdasági oktatást szolgáló egyes iskola-typusokat, megfelelő indokolással rámutatván arra, hogy Szarvas ismertetett céljainak is a gazdasági irányú polgári iskola felelne meg legjobban.

Szirmay L. Árpád, Schwáb János, Liska János, Kelló Gusztáv, Borgulya Pál és mások hozzászólása után e sorok írójának javaslata egyhangulag elfogadtatott s az értekezlet felkérte az előadót, hogy Schwáb János gazdasági szaktanárral együttesen — egyfelől az e kérdés kapcsán felmerülhető részletek ismertetése, másfelől ez ügynek lehető széles körben való terjesztése céljából — nyomtatványban ismertessék a szóban levő iskolának s szervezésének részleteit. Az ügy érdekében felkértek készséggel vállalkoztak ezen óhaj teljesítésére.

Nikelszky Zoltán.

A békésvármegyei ált. tanítóegyesület szarvasi járáskörének gyűlése.

A járásköri tanítói gyűlések mintaképe lehet az a köri gyűlés, melyet f. hó 25-én tartottak a községi iskolában a békésvármegyei ált. tanítóegyesület szarvasi járáskörének tagjai. A pedagógia kiváló hölgy- és férfi képviselői, úgy ovónők és tanítók, mint képzői tanárok, sőt ami az ev. képző gyakorlati szellemének dicsőségére válik, még képzőintézeti növendékek is

hantokat, mint egy szerető leány és bírhatja azt a helyet, a hol Arthur bölcsője ringott és ahol az első lépéseket tanulgatta.

Mondja csak, doktor, mindezeket tudva, hogyan nyújthatott ön reményt Máriának a további élethez?

Ah! igaz! Kérdésével arra emlékeztetett, hogy elfeledtem önnek, megmondani, hogy két hónap előtt egy tengerész-sebésztől hirt hallottunk Arthurról. Vera—Cruzében látták őt. Arthur tehát él és én megigérttem Máriának, hogy felkeresem őt. Mária pedig megigértte nekem, hogy most már élni akar.

Doktor, kár, hogy maga nem született nőnek.

„Köszönöm a bókot asszonyom,” és megcsókolta a felé nyújtott finom kezecskét. Morterel úr! jelenté a szolgál.

Itt van ön, doktor? Gratulálunk önnek. Mihez, uram?

Az ördögbe is, hát a nagy örökséghez ami a tengerészeti minisztériumban várako-

tekintélyes számmal vettek részt e ritka nevezetességű közgyűlésen.

A gyűlést Kürtössi József ig. tanító igen tartalmas, gondolatokban gazdag megnyitója vezette be, melyben az ismeretek szerzésének, a gyakorlati tapasztalatoknak közkincsé tevéseit s a társas szellem céltudatos fejlesztésének jelentőségét fejtegette igen tanulságos módon. Majd a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása s az elnöki jelentések megtétele következett.

Ezután a kiváló gonddal összeállított előadások sorozata következett, mellyel kapcsolatban mély sajnálattal vette a közgyűlés tudomásul, hogy az egyik leg tartalmasabb szám a „Villamos motorok és dinamógépek ismertetése c. előadás, melynek előadója a nagy képességű községi tanító, Molnár Jenő lett volna, elmaradt. Az előadó gyöngéd figyelemből, a hallgatóság türelmével való visszaélés megakadályozása szempontjából tette ezt igen tapintatosan, bár a közgyűlés őszinte sajnálatára.

Első előadó egy kiváló kvalitású szarvasi ovónő, özv. Moldován Sandorné volt, aki „Ovódai foglalkozás” címen oly kedves és eredeti előadást mutatott be a megjelent ovódnővendékekkel, hogy mindenki a legigazibb elismeréssel szólott az ovónő ritka szakértelméről és dicséretes gyakorlati érzékéről. Jól megérdemelt jegyzőkönyvi köszönetet is kapott igen sikerült bemutató előadásáért.

Utána Krecsmárik Endre képzői tanár egy új, általa feltalált, kézimunkai foglalkoztatási eljárásról és egy új, szintén általa feltalált, szemléltető eszközről szólott. Bemutató kísérletekkel kapcsolatos ismertetése oly hatást ért el, hogy pl. az új szemléltető eszközt valóságos jelentős pedagógiai uji-

zik önmre.

Ne tréfáljon, Morterel úr!

Eszembe sincs, egyebről se hall az ember beszélni, mint erről az örökségről, olyan mesés nagy összeg.

Valami Veryrier nevű franczia halt meg Vera—Cruzben, úgy látszik nekem, hogy ez az ön amerikai nagybácsija.

Istenem! minden késő! — sóhajtott fel mély fájdalommal a doktor és beledobta magát egy karosszékbe.

Most már adieu Visille! szegény Mária! Hogy törjem én most már össze az alig keltezhető édes réményeket, melyeket én hívtam életre?

Nincs erőm hozzá, képtelenség.

Mi történt a doktorral? Nem értem őt, megzavarta volna a nem remélt szerencse?

Ah! hagyjuk őt, uram, hagyjuk, vannak dolgok, a melyeket nem mindenki tud megérteni.

Vége.

tás gyanánt jellemezték a jelenlévők, mely nemcsak a hazai, de a külföldi iskolákban is érdeklődésre számíthat. Hatalmas tapsviharral jutalmazták a nagyérdeklődést keltő értékes előadást.

Eme két előadás után a pénztári jelentés következett, mely szerint az elmúlt évben bevétel 49.58 kor. volt, kiadás 46.02 kor., maradvány 3.56 kor. Örvendetes jelenség gyanánt említhető, hogy az egyesületbe számos belépő jelentkezett. A tisztújítás a régi tisztviselőket egyhangú lelkesedéssel tartotta meg továbbra is.

Jó pár perccel elmulott már a déli idő, mikor a ritka érdekességű, tartalmas gyűlés véget ért. A tagok egy része a gyűlés után az „Árpád”-szállóban társas ebédre gyűlt egybe, hol a késő délutáni órákig rendkívüli kedélyes, kollegiális együttlétben töltötték idejüket. Annyi bizonyos, hogy a bmegei ált. tan. egyesület szarvasi járásköre oly magas nivón álló s kitűnően vezetett egyesület, mely az ország bármely más hasonló egyesületével bármikor bátran veheti fel a versenyt.

Referens.

H I R E K.

— **Hálalozás.** Sulyos csapás érte egyik népszerű és lelkes magyar érzelméről közismert polgártársunkat, *Marcsék István* községi adótisztet. Az elmúlt vasárnap ugyanis hűséges élet-társa jobblétre szenderült. Temetése kedden délelőtt volt általános részvét mellett. Lebegjen zavartalan béke az elhunyt nemes szívü urinő hamvai felett, míg mélyen szomorodott férje számára keresztényi béketűrést s a jó istenbe vetett hit vigasztaló balzsamát kívánjuk részvétteljes, igaz szívvél.

— **Egy kis virág elhervadt...** A könyörtelen halál ismét sulyos sebet ütött szerető szülői sziveken. Egy jóra való kedves gyermek, *Kürtösi Gyulácska*, a gyakorlóiskola növendéke vált ki a szülői körből az elmúlt hétfőn hajnalban. Hosszu szenvedés sorvasztotta lassan ártatlan életét, míg végre a halál magával vitte, hogy elgyötrött kis teste végre pihenést találjon. A legmélyebb részvét nyilvánult meg mindenfelől a lesújtott szülőkkel szemben, kik forrón szeretett gyermeküket vérző szívvél siratják. De akinek sujtoló keze meg is sebezte lelkeket, a Mindenható fog adni számukra megnyugvást is. Nyugodjon békével a korán elköltözött kis halott!

A mélyen lesújtott család a következő gyászjelentésben tudatta a szomorú hirt:

Kürtösi József és neje: Csejthei Martinyi Erzsébet, mint szülők, József, Ödön, Zoltán és Géza mint testvérek fájdalomtól megtört szívvel tudatják rokonaik nevében is, hogy *Kürtösi Gyula, Lajos, Kálmán* életének 8-ik évében, hosszú időn át tartó betegség és gyötrő szenvedés után f. évi április hó 27-én hajnalban örök nyugalomra szenderült. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 28-án d. u. 4 órakor fognak az I. ker. Nagybetlehem-utca 462. számú gyászházból az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint az ó-temetőbe örök nyugalomra helyezni. — Nyugodj békében te áldott jó gyermek, kinek rövid életében oly mérfőtetlenül sok szenvedésben volt részed! — Szarvas, 1914. április hó 27-én.

— **Eljegyzés.** *Ausländer* Lajos kolozsvári kereskedő eljegyezte *Gross* Sándor helybeli kereskedő bájos leányát *Micikét*.

— **Május 1-én.** A tavasz kedves hozsannáját zengi május elseje. A természet szent ünnepe ez a nap, melyen a virulást, új életet hozó kikeletet a sejtésekkel, várakozásokkal teli fiatal lelkek, vidám örömmel, dallal köszöntik. És megkezdődik a természet gyönyörű színjátéka, az újuló élet fokozatos élénkülése, ragyogása. Szinben, illatban, virágban, madárdalban lobog fel magasra a pezsdülő élet lángja, hogy aztán a vége mégis csak lombhullás, hervadás legyen. No de mit beszélünk tavaszébredéskor szomorú hervadásról? Örüljünk hogy itt a kikelet. Hozsanna virágékes május, hozsanna mosolygó tavasz!

— **Az egyházközségi felügyelői és esperesi tiszteségre való jelölés.** Dr. Bikády Antal Orosháza orsz.-gyűlési képviselője múlt hó 28-án a békési ev. egyház felügyelői tisztség betöltésének kérdésével való foglalkozás céljából Orosházán értekezletet hívott egybe, melyen az összes egyházközségek képviselve voltak. Szarvasról Bartos Pál ev. lelkész, Nilszky Zoltán tan. kép. igazgató és Dr. Dancs Szilárd ügyvéd jelentek meg. Az értekezlet célja volt úgy az esperesi, mint az egyházmegyei elnöki állás betöltésére az arra érdemes, kiváló vezetőembereknek az egyházközségek figyelmébe való ajánlása. A megállapodás szerint az esperesi állásra Keviczky László, Kovács Andor és Gaj-

dács Pál lelkészek ajánlottak. Az egyházfelügyelői állásra az értekezlet improvizáltan megnyilatkozó egyhangú megállapodással Haviár Dániel személyében állapodott meg. Akik ismerik Haviár Dániel évtizedes odaadó, nemes ügybuzgalmát, azokat az eredményeket, melyeket az ev. egyház fejlesztése körül ért el nagy tudásával és ritka tekintélye sulyával, a legigazabb örömmel és jóleső megnyugvással fogadják az értekezlet eme dicséretes megállapodását.

— **Jönnék a színészek.** Krémer Sándor társulata ismét bevonul Szarvasra, hogy a tavaszi színi szezon hó f. 10-én megkezdje. Társulata jeles művészekből van összeállítva s így komoly reményeink lehetnek arra, hogy nem közepes nivóju művészi élvezetben gyönyörködhetünk. Krémer a villamvilágítást óhajtja bevezettetni a szinkörbe azon esetben, ha a községgel erre vonatkozólag megállapodásra tud jutni.

— **A helyi tanítóegyesület gyűlése.** A szarvasi „Tanítóegyesület” múlt hó 25-én szombaton délután 3 órakor a képzői diszteremben gyűlést tartott Pataki János ev. tanító elnöke alatt. Mivel azonban két tag hiányzott a határozatképes számhoz a gyűlés folyó ügyeket nem tárgyalhattott. Volt azonban egy igen tanulságos ismertető előadás melyet Kürtössy József közs. iskolai igazgató tartott. A „Nemzeti Népszövetséget” ismertette s annak felkarolására és propagálására buzdította az egybegyűlt kollegákat, akik közül Szlovák Pál tanító tartalmaz felszólásában igen okosan fejtegette ezen intézmény nemzetéleti jelentőségét. Pataki elnök is a legteljesebb elismeréssel szólott a „Nemzeti Népszövetség” páratlanul előnyös és sok jótéteményt nyújtó munkásságáról s a legőszintébb köszönetet szavaztak meg Kürtössy József számára azért az igazán nemes és önfeláldozó fáradozásért, melyet a „Népszövetség” érdekében fejt ki. Legközelebb újabb gyűlést tart az egyesület, azon reményben, hogy a határozatképes szám a gyűlés tartását lehetővé fogja tenni.

— **Ipariskolai tanfolyamok.** A nyár folyamán tartandó ipariskolai tanítói tanfolyamokra Szarvasról a következő tanítók jelentették be, illetve kérték felvételüket: Laurenci János, Rohoska Jenő, Gyuris Mátyás, Rokoska Béla, Jánovszky György, Brachna Gábor és Trnovszky Márton.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik szeretett jó gyermekünk elhunytá alkalmával szomorodott szívünk keserű bánatát őszinte részvétükkel, irásban, szóval, vagy megjelenésükkel enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton hálás köszönetünket.

B.-Szarvas, 1914. apr. 28.

Kürtösi József és neje.

— **Urániaest a tornacsarnokban.** Az elmúlt kedden este a főgimn. tornacsarnokban a főgimn. és tan. kép. növendékek lövésztanfolyama javára urániaest volt, melyen, „A honvédelem” címen volt igen tanulságos felolvasás. Felolvasó Tömörkényi Dezső tan.-kép. tanár volt. Az estély igen jól sikerült.

— **Jutalomadomány.** Az iparostanonciskola jó magaviseletű tanulóinak jutalmazására a Szarvasi Hitelbank 50 K, a Békészent-andrási Takarékpénztár 20 K adományozott. Az adományokért ez uton is köszönetet mond az ipariskola igazgatója.

— **Dr. Horváth Dezső Chopin-hangversenydélutánja.** Április 19-én ritka érdeklődés mellett folyt le a gyulai főgimnázium tornacsarnokban a művészi tehetsége révén is kimagasló s. tanfelügyelő Dr. Horváth Dezső zenedélutánja. A gyulai intelligencia meleg érdeklődését nagyon is meg lehetett érteni, mivel oly magas művészi nivóju hangversenydélután volt ez, mely fővárosi körökben is komoly figyelmet keltett volna. Dr. Horváth rendkívüli finom, briliáns technikájú zongorajátékán kívül a gyulai uris társadalom több felőtli tehetségű művésztagja is közreműködött. Általában örvendetes dolog, hogy megyénk székhelyének intelligenciája zenei műveltsége révén példányképpül szolgálhat a megye többi községe számára is. Gratulálunk Dr. Horváth zenei kultur-munkásságának eme fényes sikeréhez.

— **Szarvasi helyi biztosító intézet.** A szarvasi társadalom néhány agilis embere rendkívüli életrevaló intézmény létesítésén fáradozik. Helyi biztosító intézetet akarnak létesíteni, hogy a lakosság ne legyen kénytelen idegen biztosító intézetekhez fordulni, hanem helyben találja meg azt. Gazdasági jólétünk semmiesetre sem valaná kárát ezen igazán praktikus törekvés megvalósulásának.

MEGNYILT az Erzsébet-ligeti Percel-féle
csúkrász helyiség, mely a n. é. kö-

zönség rendelkezésére áll.

Minden szerdán délután

KAKUCZI ZENEKARA HANGVERSENYEZ.

A vallásitanítás szünetel Krakóban. A krakói rom. kath. iskolában, mint a teljes anarchia jele, súlyos aggodalmat keltő állapotot jelent a mai ugyanis laza valláserkölcsei szellem közepett, hogy a növendékek már három hónap óta vallásitanításban nem részesülnek. Eddig a káplán feladata volt a vallásitanítás. A tanítónak csak püspöki felhatalmazás alapján taníthatja a lelkész akadályoztatása esetén a vallást. De mert erre, nézve semmiféle felhatalmazással nem bír, nincs joga a káplán helyett tanítani a vallást. A növendékek tanulásbeli aggasztó visszamaradását segíti elő, ama egyáltalában nem helyes eljárás, hogy a tanulók egy jó része az áldozás előkészítéséhez szükséges gyónásokhoz járulván, a tanítási órákról napok óta elmaradnak, éppen most, a vizsga előtti hetekben. Hogy esetleg más kath. iskolákba járnak be, ez teljesen helytelen és nevetséges dolog jelen esetben, mivel a krakói tanítónak tanulásbeli eredményét kezdték ki ugyanis sokan, már pedig hogyan lehessen ott sikeres tanításról beszélni, hol ilyen abszurd helyzetekkel ütök agyon a tanítás eredményét?

Öskori lelet az Andrassy-utcában. Szarvas területének őstörténetére vonatkozólag ismét újabb, felette tanulságos bizonyíték került felszínre. Németh János szarvasi gazdálkodó Andrassy-utcában levő háza udvarán földet ásott vályogkészítés céljából. Egy méter mélyen nagyszámú öskori cserépre és hálósúlyokra akad. A szomszédban lakó figyelmes képzőintézeti növendék, az ásatások révén megfelelő gyakorlottsággal bírván ily dolgok felismerésében, néhány hálósúlyt ép állapotban megmentett, elvitte szerkesztőnknek, ki azonnal felkereste e helyet s megállapította, hogy a szarvasi neolithkori ősembernek konyhahulladék-telepe volt e hely s a közelében, bizonyára rá lehetne akadni a lakóhely és temetkezőhely maradványaira.

Gyűjtés. A József kir. Herceg Szarvatórium javára a községi iskolákban a következő adományok gyűltek be: A Csabai uti isk. 1 korona, a Kákai isk. 6.06 korona, a Kondorosi-uti isk. 2.50 korona, az Orosházi-uti isk. 2.71 korona, a Rózsási isk. 1.84 korona, a Széles-uti isk. 2.76 korona, összesen 16.87 korona.

Kaszinói könyvtár. Miután a kaszinói könyvtárnokságról való lemondásomat beértesztettem s a könyvtárt leltár mellett kell átadnom; ez uton is kérem a régebben kint levő könyvtári könyveket május 15-ig beszármaztatni. Molnár János könyvtáros.

Holdvizsgálat és természetrajzi előadás a központi iskolában. A központi iskola igazgatója, Dankó Soma az ideális hivatást teljesítő tanítók prototípusa. Valami odaadó buzgalommal fáradozik a növendékek szellemi, lelki kiművelésén. Az elmúlt szerda- és csütörtök este is egybegyűjtötte növendégeit, kikkel a földmives szülők egy része is megjelent s szerkesztőnknek megkérte a távcső bemutatására s a holdvizsgálat ismertetésére. Rengeteg gyermek gyűlt egybe főleg szerda este. Nyüzsgött az iskola udvara, mintha majális lett volna. Gyönyörködve nézték gyermekek, felnőttek a hold tanulságos képét. Csütörtökön este szerkesztőnk külön természetrajzi előadást is tartott világított képekkel, kicsinyeknek és nagyoknak, ismertetve a Röntgen-sugarat is. Legközelebb különösen a földmives szülők és gyermekei részére a gazdasági növények gombabetegségei lesznek mikroszkóp alatt bemutatva, egyszerű magyarázat kapcsán. Ezek az igazán kedves, családias jellegű ismeretterjesztő összejövetelek, hol szülő és gyermek együtt gyönyörködik a tanulságos látni és hallani valóban, valóban a legnemesebb pedagógiai ügybuzgalmat jelentik.

Az egyházmegyei közgyűlési jegyzőkönyv összeállítása. A múlt hó 17-én megtartott egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének összeállítása és hitelesítése céljából az egyházmegye vezető embereit a helyettes esperes székhelyére, Kondorosra hívta egybe a múlt hó 30-ára.

A ma esti tanítói hangverseny. Nagyon indokolt az a meleg érdeklődés, mely a szarvasi közönség körében tapasztalható a ma esti helyi tanítóegyesületi hangverseny iránt. Ritka gazdag műsor, kedvesebb-hel-kedvesebb számok teszik e hangverseny programját nagyon is vonzóvá. Ilyen körülmények között tehát jogosan remélheti az agilis és nemesen fáradozó rendezőség a legfényesebb erkölcsi és anyagi sikert, amit összeinte szívvél óhajtunk mi is.

Kormányképviselő. A kultuszminiszter a szarvasi ev. tan. képző jun. 22-iki képesítői vizsgálatára s az ev. főgimn. érettségi vizsgálatára kormányképviselőül Szlavik Mátyás eperjesi theol. akad. igazgatót küldte ki. A tanító képesítői vizsgaelnök Placsko István ig. lelkész, az érettségi vizsgák elnöke Gajdács Pál tótkomlói lelkész.

Egy és más az Idel sorozásról. A sorozás végrehajtására vonatkozó m. kir. honvédelmi miniszteri rendelet szerint a gyógyítható trachóma nem jelent „untauglich“-ot, ha a legény máskülömben beválik. A besorozott tanítók, mivel csak Horvátországban van tanítóhiány, nem helyezhetők póttartálékba, hanem egy évig tartoznak szolgálni.

Gyűlés a gazdasági irányú polgári iskola ügyében. A Szarvason létesítendő gazdasági irányú polgári iskolára vonatkozólag lapunk vezető cikke világos tájékoztatást nyújt. Lehetetlen szó nélkül hagynunk ezt a községünkre nézve korszakos jelentőségű kulturmozgalmat. A képzőintézet páratlan agilitásu és zseniális szervező képességű igazgatója, Nikelszky Zoltán áll e kulturmozgalom élén. Kiváló tudása, fáradságot nem ismerő utánjárása gyönyörűen viszi előre ezt a nemes tervet a megvalósulás felé. Az apr. hó 25-én ez iskola ügyében tartott értekezleten előterjesztését egyhangulag fogadták el. A kiváló előadó igazgatónak lelkes és szakavatott támogatói voltak tanulságos és általános figyelmet keltő, tartalmas hozzászólással Schwáb János gazdasági tanár, Szirmay L. Árpád esperes, Liska János főgimn. tanár, Borgulya Pál és mások. Szívvél-lelékkel csatlakozva e mozgalom vezetőihez a legszebb sikert kívánjuk ez igazán epochális értékű kulturmozgalomhoz.

Iskolafelügyelők megbízása. A kultuszminiszter Békésvármegye területén az el. isk. hatodik osztályának záróvizsgájához külön megbízott iskolafelügyelői minőségben Szarvast illetőleg Nikelszky Zoltán szarvasi tanítóképzői intézeti igazgatót a Szarvas községi körzetre, Molnár János szarvasi ág. ev. tanító volt, közs. isk. igazgatót a szarvasi járási körzetre küldte ki.

A vaslapát munkában. Házi Mihályné kondorosi lakos többek előtt csunyán leszidta és kigunyolta Hraszkó János napszámot. A megcsufolt ember erre oly dühbe gurult, hogy felkapott egy kéznél levő lapátot és azzal úgy megütötte Házinét, hogy az ütés következtében negyven napig gyógyuló sérülést szenvedett. Az önbíráskodó napszámot a törvényszék 14 napi fogházra ítélte súlyos testi sértés vétsége miatt.

Balra menj! Nagy az öröm a könnyűvérű hölgyikék között, amióta Boda kiadta a fővárosi közönség számára a gyalogjárón való forgalom rendezése céljából a jelszót, hogy „balra haladni“. Eddig ugyanis a balra lépés, mint tilos dolog, sok kellemetlen következménnyel járt, most pedig, amint a bohém hajlamu hölgyek állítják, egyenesen rendőri utasítás alapján „léphetnek balra“.

Reggelizés előtt félpohár Schmidhauser-féle
Használata valódi áldás gyomorbajosoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi KESERÜVIZ

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill.

Nagy üveg 60 fill.

Kapható helyben és környékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. 51-100

Uj nótáskönyvek. („Vágd zsebre“ aják.) Multkori ismertetésünkben megemlékeztünk a *Nádor-féle Kottás Zsebkiadások* I. sorozatának tervbe vett III., IV., V., és VI-ik kötetéről. — Ezen új kötetek épen most hagyták el a sajtót és szívesen konstatáljuk, hogy meglepően szép külső formájukkal, rendkívül értékes tartalmukkal méltóan sorakoznak az első két kötet mellé. A III., IV., és V. kötet Fráter 60 újabb dalát tartalmazza. Nem szükséges Fráter nevét különösen magasztalni; a nótakedvelő közönség jól tudja méltányolni az ő dalainak szépségeit. Első a legelső köztől s így mi csak arra szorítkozunk, hogy néhány különösen szép dalra felhívjuk a figyelmet, melyek a kötetekben találhatóak, ezek: „Októberben“, „Repülj repülj árva galamb“, „Mit susog a fehér akác“, „Szomorú a nyárfa erdő“, „Nem tudok én már csak virágokat hozni“, „Életemben egyszer voltam csak boldog“, „Tele van a város akácfavirággal“, „Bíró úram bepanaszolok egy legényt“, „Há meghalok egyszerű fakoporsóba tegyetek“, „Messze, messze Csikországbán“, „A templomban vasárnap sem mentem“, „Hajnalodik, halványan fénylenek a csillagok“, „Oda van a virágos nyár“, „Nem tudok én mosolyogni“, „Megint ősz van“, „Tudok én egy házat“, „Rongyos csárda“, „Mulassatok, daloljatok“, „Valakit temetnek“, „Tatár Zsófi“. A IV. kötetben *Csöka Józsi* híres pesti cigányprimás 16 kedvelt nótája jelent meg. Ezek közül említésre méltók: „Kössétek meg az ugatókutyákat“, „Lassan, lassan szép csendesen“, „Koldus ősszel daru, gölya“, „Fátyolozd be hegedűdet“. Minden kötet 2 koronáért megszerezhető úgy a kiadónál (Nádor Kálmán Budapest), valamint bármelyik kottás, vagy könyvesboltban. Ujabb 4 kötetet, — mellyel a kottáskönyvek I. sorozata befejezést nyer — minden valószínűség szerint még augusztus hóban hagyja el a sajtót. — Tartalmukat annak idején ismertetni fogjuk.

— **Egy kényelmes, szépen butorozott szoba.** A „Központ“-szállóval szemben öv. Valent Jánosnál csinosan butorozott, igen kényelmes, külön bejárattal szoba nagyon kedvező áron kiadó. Értekezhetni bármikor fent nevezett urinővel.

— **A délben operáló betörők nyomában.** Ismeretesek még azok a vakmerő betörések, melyek nemrégiben déli időben, tehát fényes nappal követték el Szarvas néhány legforgalmasabb helyen levő üzletében. Ugyanilyen típusu betöréseket követték el akkoriban Orosházán, Nagyváradon és Ujvidéken is. Mint megbízható forrásból értesülünk, az ország rendőrségének buzgó kutatása sikerrel járt annyiban, hogy a gyanu teljes határozottsággal facér kereskedősegekre irányulván, az ezen irányban vezetett nyomozás alapján a betörőbanda egy tagját, egy állás nélkül csavargó arad-rácvárosi kereskedősegedet le is tartóztattak. A többi betörő is rövidesen kézre kerül.

5340/914. ikt. sz.

Hirdetmény.

Alulírott község előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy a szarvasi sorozó járáshoz tartozó és 1891. évben született állításkötelesekre vonatkozólag a fősorozás Szarvas nagyközség tanácstermében a következő sorrendben fog megtartatni.

Május hó 18-án Kondoros I. II. és III. korosztály.

Május hó 18-án Békésszentandrás I. II. és III. korosztály.

Május hó 19-én Öcsöd I. II. és III. korosztály.

Május hó 20-án Szarvas I. korosztály 1—350 sorszámig.

Május hó 22-én Szarvas I. korosztály 351-től végig és II. korosztály.

Május hó 24-én Szarvas III. korosztály, idegenek, önkéntesek.

Felhívjuk a figyelmet az állításkötelesekre, hogy a mondott időben és helyen tisztán öltözködve, bot nélkül pontosan megjelenjenek.

Szarvason, 1914. évi április hó 18-án.

Az előljáróság nevében:

Jeszenszky s. k. Pribelazky s. k.
jegyző. bíró.

Réz- és vasbutorok

háló-, ebédlő-, szálló-, kórházi- és kerti berendezések, gyermekágyak és gyermekkoszori, acélsodrony ágybetétek, kősi ülések, lószőr és afrikai madracok, diványok, rézkarfák, ablak, roleták, redőnyök, mosdóasztal és mosdó készletek, szoba kőzet, fa- és széntartók, kályha elvezetők, fűző készletek, ruha-fogasok, patkány- és egérfogók.

Legjutányosabban szállít:

Garay Károly

réz- és vasbutorkészítő.

21—52

Građon.

TENGERI VETÉSHEZ!

Varjú

Egér

Üszök

kártevés ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos, a külföldön 5 év óta bevált kitűnő védőszer

C O R B I N

alkalmazásával. Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolta a mag csirázását! Egyszerű alkalmazás! Olcsó! Nem mérgező! Nagyszerűen bevált buza, kukorica, zab, rozs, répamag, árpa, kender, konyhavetemény stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja meg saját érdekében!

Igen érdekes leírást, használati utasítást és árajánlatot ingyen küld:

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára
Ujpest

valamint a föelárusítók:

Bárany Béla, Szarvas. **Weisz J. János**,
Mezőberény. 1—4

Elcserélem
Közönséges templom közelében levő
belső kert, 960 m²-es területtel,
darab nemes gyümölcsfa háló-
rekeszállóval; városban levő
kis házért vagy üres felpor-
táért is. 2—3

Tudakozódni **Betlehem-utca 478 sz.**

Eladó, vagy kiadó

a „König“-féle ház, 2 üzlet-
helyiség és lakás.

Értekezhetni Dr. Nagy Béla ügyvéd-
nél, vagy a tulajdonossal: Sprin-
ger Györggyel és Jánossal,
II. ker., Szent István király-
utca 356. hsz. 1—2

Legnagyobb
nyeremény
szerencsés
esetben
egy millió
márka

Szerencse hír.

A nyeremé-
nyekért az
állam áll
jót.

Vegyen részt

a Hamburg állam által garantált nyeremény
sorsjáték **biztos esélyeiben**, melyen

13 millió 731.000 Márkát

sorsolnak ki.

A magas kormány legújabb határozata értelmében a sorsjáték tőkeemelés által jelentékenyen előnyös változáson ment keresztül ugyanarra, hogy majdnem minden nyeremény eredeti értékének 40 százalékával emelkedett, miáltal a legértékesebb nyereménykilátások tekintetében a világon egyedül áll.

Az eddigi elérhető legnagyobb nyeremény, mely **600.000 Márka** volt most

Egy millió Márka lesz.

Az esetleges főnyeremények, jutalmak és nyeremények következőképpen oszlanak meg:

1,000,000 Mark

900,000 Mark	305,000 Mark
890,000 „	303,000 „
880,000 „	302,000 „
870,000 „	301,000 „
860,000 „	300,000 „
850,000 „	200,000 „
840,000 „	100,000 „
830,000 „	50,000 „
820,000 „	80,000 „
810,000 „	70,000 „

Azonkívül sok nyereményt sorsolnak ki, 60,000, 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, 10,000 stb. Márkával.

Az egész sorsjáték 100,000 sorsjegyből áll, melyből 56,020 szám — **tehát több mint a fele** — 7 huzáson keresztül okvetlen sorsolásra kerül.

A sorsjegyeknek hivatalosan megállapított ára az első huzásra:

Egész sorsjegy M. 10, (12 K)	Fél sorsjegy M. 5, (6 K)	Negyed sorsjegy M. 250, (3 K)
--	------------------------------------	---

A hivatalos, ellencimerrel ellátott sorsolási tervezet, melyben a következő huzások betétjeiről és nyereménytervezetéről tájékozás nyerhető, kívánságra gatis és frankó előre megküldöm.

Minden résztvevő megkapja a hivatalos huzási jegyzéket pontosan, minden megejtett huzás után.

A nyereményeket az állam garantige mellett pontosan kifizetjük. Rendeléseit kérem adja fel mielőbb, de legkésőbb

május 22-ig, erre a címre:

SAMUEL HECKSCHER senr.,
Bankgeschäft in HAMBURG. (No. 1091.)

4—10

Gróf Potocki Uradalom
Honcztó, Arad megye. Ajánlja
szigoruan osztályozott I. II. III.
osztályu *bükk hasáb*-, I. II.
osztályu *dorong*-, valamint I.
osztályu *cser hasáb*

TÜZIFÁJÁT

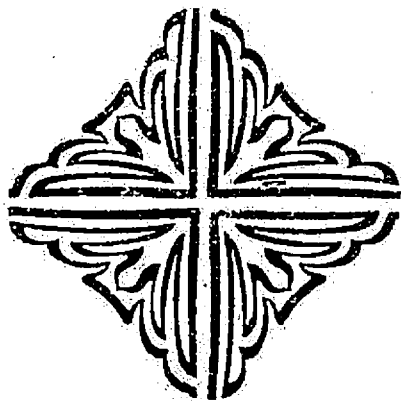
A fa száraz és szigoruan osztályozott minősége dacára kedvező árért szállítatik. Árajánlattal mindenkor készséggel szolgál

Gróf Potocki Uradalmak
Jószágigazgatósága Honcztó,
Arad megye. Telefon szám: II.
5-10

Miért
nem keresi fel?

LITAUSZKY PÁL

nagy illatszer- és pipere üzletét.

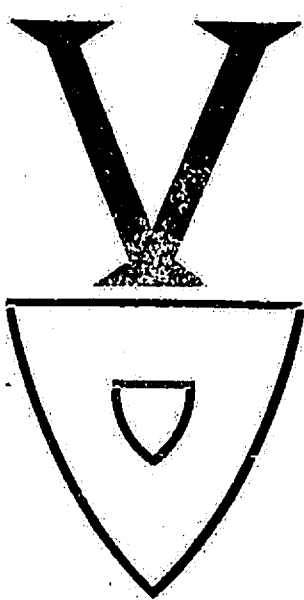

HOL a legolcsóbb árban a legjobb minőségű parfümök, szappanok, kölnivizek, fogkefe, fogporok és paszták, haj- és bajuszkefék, fésűk, hajfestőszerek, valamint brillantinok stb.

nagy választékban raktáron vannak.

MAJERCSIK JÁNOS

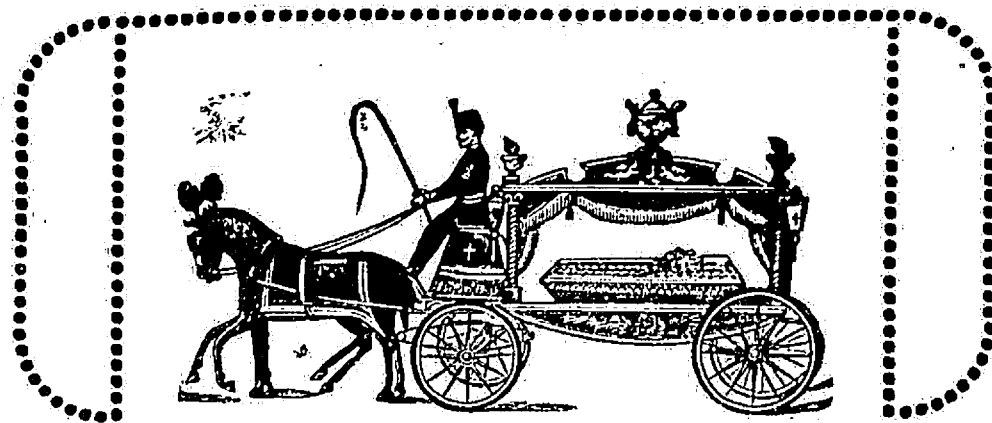
épület- és bútortasztalos, temetkezési vállalata SZARVASON.

AN szerencsém a mélyen tisztelt nagyközönség nb. tudomására adni, hogy február hó 15-étől kezdődőleg a II. kerület, Belicey-út 16 számú házban

temetkezési vállalatot nyitottam. Minden e körbe eső munkálatot elsőrangú kivitelben olcsó díjszabás mellett végzek.

Kérem a mélyen tisztelt közönség nb. támogatását.

10-10

Fleischer Jenő

Ezelőtt: Grósz Ármin és Fia

Szarvas. ♦ Belicey-út.

Ajánlja ujonan és dúsan berendezett arany-, ezüst- és ékszeráru, továbbá valódi és china-ezüst evőeszköz és dísz tárgyak raktárát.

Vesz és becsérél magas áron bármilyen mennyiségben töredék arany- és ezüst árut, brillantot és gyémántot.

Nagy választék mindenféle zseb-, fali-, harang- és hárfaharang ütő inga órákban, látszerészeti cikkekben és tájtékárakban.

Óra- és ékszer javító műhely.
Pontos és szolid kiszolgálás.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

18-52

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HÖLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség**.

Megszabadul a gondoktól!

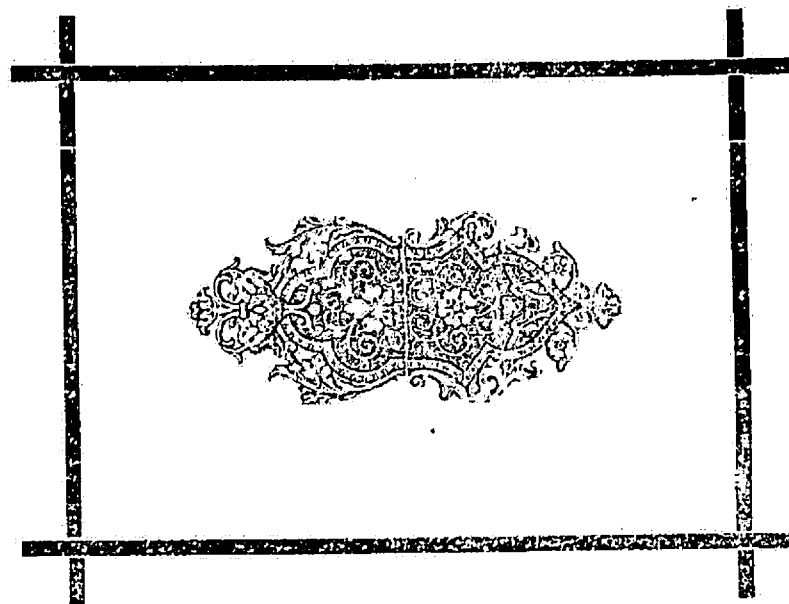
ha egy szórakoztató hangszert hozat

Wagner

„Hangszer-Király”-tól Budapest, József-körút 15.
HEGEDŐ, 16 drb. felszereléssel 12 kor.
TÁROGATÓ, billentyűkkel 16 kor.
AMERIKAI GÍTÁR CITERA, kotákkal 16 kor.
CSALÁDI HANGVERSENYHARMONIKA 16 kor.
MANDOLIN vagy GUITÁR 16 kor.
ÉBENFA FUVÓLA 1. minőségű 16 kor.
A *milanói, párisi és londoni* kiállításon arany-
érem és érdemkereszttel kitüntetve.
Javítási szakm. helyek!
Fényképes *hangszerárjegyzék* ingyen.
Óvás! Ügyeljünk a „Wagner,” névre és a 15
hátszámra. 55

Ruhát, Kelmét, Csipkét fest és tisztít vegyileg

bármilyen anyagból a legtökéletesebben

18-52

Süveges János kelmefestő és vagy-
tisztító intézete **Szarvas.**

Gyászesetelnél a ruhát 24 óra belül festetnek.

Kolozsvári jogi vizsgákra Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára

· rövid idő alatt eredményre vezető
módon előkészít **Dr Polcz Rezső**
ügyvéd, jogi szemináriuma és
jogalkalmazást tanító intézete.

Kolozsvár.

Kossuth L. u. 35.

18-52

Telefon szám 828.

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”

MILLIOK használják

· **KÖHÖGÉS, HURUT,**
· rekedtség, elnyálkásodás és számarköhögés
ellen a

Kaiser-féle
mellkaramellákat
a „3 fenyővel”

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyít-
vány orvosoktól és mágnásoktól.

· **Csomagja 30 fill. Doboza 60 fillér.**

· **Kapható minden gyógyszerárban
és minden drogeriában.** 28-120

Czipész üzlet

SZARVAS.

Hibás lábaknak a
legipszelését elvál-
lalom. Utána helyes
cipők műzléssel
készítetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a
legjobb anyagból műzléssel készített modern szabásu cipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (uj eljárás) kü-
önös gonddal és izléssel készíttetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a
Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanul-
mányoztam a czipészet technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JOZSEF

czipész mester.

A legjobb gummisarkok,
krémek, selyemfűzők
minden színben,
cipő sámfák
nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbetét faragását
eszközlöm, ugyszintén
rendes talpbetétek,
parafagyökér
és remezből kaphatók.

FISBEIN ÉS KRAUSZ

ruhakelme- és vászonárúk-kereskedése

ALAPITVA: 1859. SZARVAS. ALAPITVA: 1859.

Ertesítjük a t. vásárló közönséget, hogy üzletünkben a tavaszi áruk már teljes mennyiségben raktáron vannak.

A legkülömbözőbb kosztüm ujdonságok, ramage, caró, cotlen és bröché szövésben. Blouskelmék, célszerű és diszes anyagokból, crep, nege, crepon, sáda, sima és himzett alapon. — *A tavasz és a villany intenzív világossága rákényszeríti a közönséget a lakásokban is újítani.* — A tisztelt vevőközönség figyelmébe ajánljuk lakásberendezési cikkeinket, u. m.: nagy és futó szőnyeg, linoleum, függöny, ágy- és asztalterítő stb.

6-52

Kiváló tisztelettel: **Fisbein és Krausz.**

Alapított 1880-ban.

Telefon szám: 16.

SÁMUEL ADOLF

könyvnyomdája, könyvkötészete, könyv-, papir- és írószerkereskedése

SZARVASON.

Beliczey-út 9. szám.

Könyvnyomdában mindennemű könyvnyomdai munkák, u. m.: bál meg-hívók, eljegyzési- és esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, falragaszok, körlevelek és gyászjelentések pontosan és jutányos árak mellett készíttetnek.

Könyvkötészetemben mindenféle könyvkötészeti munkák egyszerű és diszes kivitelben a legjutányosabb árak mellett gyorsan és pontosan készíttetnek. Iskola-könyvek a legrövidebb idő alatt köttetnek be. Olcsó és tartós munka! Pontos kiszolgálás!

Könyvkereskedésemben kaphatók az összes helybeli iskolákban használandó tankönyvek, író- és rajzszerkek. Ének- és imakönyvek nagy választékban. Mindennemű papir és írószerek nagy raktára. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

„Szarvas és Vidéke” kiadóhivatala.